

Пам'ятка
щодо запобігання та врегулювання конфлікту інтересів
в діяльності конкурсних комісій обласної державної адміністрації для
проведення конкурсу на зайняття посад державної служби
категорій «Б» та «В»

I. Понятійний апарат конфлікту інтересів

Конфлікт інтересів – ситуація, за якої особиста зацікавленість державного службовця може вплинути на об'єктивність виконання ним службових повноважень та функцій і за якої існує можливість виникнення протиріччя між особистою зацікавленістю державного службовця і законними інтересами громадян, організацій, суспільства, держави, що може спричинити нанесення шкоди цим законним інтересам громадян, організацій, суспільства. Конфлікт інтересів завжди слід розглядати як колізію державних інтересів в межах компетенції посади публічної служби та приватних інтересів особи, яка заміщує дану посаду.

Неналежне врегулювання конфліктів між приватними інтересами та державними обов'язками посадових осіб, так само як і порушення встановлених чинним антикорупційним законодавством заборон та обмежень, стає джерелом корупції.

Закон України «Про запобігання корупції» визначає правові та організаційні засади функціонування системи запобігання корупції в Україні, зміст та порядок застосування превентивних антикорупційних механізмів, визначає понятійний апарат конфлікту інтересів.

Відповідно до статті 1 Закону України «Про запобігання корупції»:

потенційний конфлікт інтересів - наявність в особи приватного інтересу у сфері, в якій вона виконує свої службові чи представницькі повноваження, що може вплинути на об'єктивність чи неупередженість прийняття нею рішень або на вчинення чи невчинення дій під час виконання зазначених повноважень;

реальний конфлікт інтересів - суперечність між приватним інтересом особи та її службовими чи представницькими повноваженнями, що впливає на об'єктивність або неупередженість прийняття рішень або на вчинення чи невчинення дій під час виконання зазначених повноважень;

приватний інтерес - будь-який майновий чи немайновий інтерес особи, у тому числі зумовлений особистими, сімейними, дружніми чи іншими позаслужбовими стосунками з фізичними чи юридичними особами, у тому числі ті, що виникають у зв'язку з членством або діяльністю в громадських, політичних, релігійних чи інших організаціях;

близькі особи - члени сім'ї суб'єкта, зазначеного у частині першій статті 3 цього Закону, а також чоловік, дружина, батько, мати, вітчим, мачуха, син, дочка, пасинок, падчерка, рідний та двоюрідний брати, рідна та

двоюрідна сестри, рідний брат та сестра дружини (чоловіка), племінник, племінниця, рідний дядько, рідна тітка, дід, баба, прадід, прабаба, внук, внучка, правнук, правнучка, зять, невістка, тесть, теща, свекор, свекруха, батько та мати дружини (чоловіка) сина (дочки), усиновлювач чи усиновлений, опікун чи піклувальник, особа, яка перебуває під опікою або піклуванням зазначеного суб'єкта.

II. Шляхи врегулювання конфлікту інтересів

Статтею 28 Закону України «Про запобігання корупції» встановлено, що особи, зазначені у пунктах 1, 2 частини першої статті 3 цього Закону, зобов'язані вживати заходів щодо недопущення виникнення реального, потенційного конфлікту інтересів та повідомляти не пізніше наступного робочого дня з моменту, коли особа дізналася чи повинна була дізнатися про наявність у неї реального чи потенційного конфлікту інтересів безпосереднього керівника, а у випадку перебування особи на посаді, яка не передбачає наявності у неї безпосереднього керівника, або в колегіальному органі - Національне агентство чи інший визначений законом орган або колегіальний орган, під час виконання повноважень у якому виник конфлікт інтересів, відповідно.

Зазначені особи зобов'язані не вчиняти дій та не приймати рішень в умовах реального конфлікту інтересів та вжити вичерпних заходів щодо врегулювання реального чи потенційного конфлікту інтересів.

У разі існування в особи сумнівів щодо наявності в неї конфлікту інтересів вона зобов'язана звернутися за роз'ясненнями до територіального органу Національного агентства. У разі якщо особа не отримала підтвердження про відсутність конфлікту інтересів, вона діє відповідно до вимог, передбачених у цьому розділі Закону.

Якщо особа отримала підтвердження про відсутність конфлікту інтересів, вона звільняється від відповідальності, якщо у діях щодо яких вона зверталася за роз'ясненням пізніше було виявлено конфлікт інтересів.

Враховуючи специфіку роботи конкурсних комісій обласної державної адміністрації для проведення конкурсу на зайняття вакантних посад державної служби категорій «Б» та «В» (далі - Комісія), а також аналізуючи зміст вищезазначених вимог законодавства, слід дійти висновку, що члени Комісії зобов'язані:

повідомляти про наявність у них реального чи потенційного конфлікту інтересів відповідну Комісію до початку розгляду питання, з приводу якого виникає конфлікт інтересів;

не приймати участі у розгляді питання щодо якого виникає конфлікт інтересів.

Повідомлення члена Комісії про реальний або потенційний конфлікт інтересів заноситься до відповідного протоколу засідання Комісії.

Члени Комісії можуть самостійно вжити заходів щодо врегулювання конфлікту інтересів шляхом позбавлення відповідного приватного інтересу з наданням підтверджуючих це документів голові Комісії.

Такий захід врегулювання конфлікту інтересів повинен бути застосований до початку засідання Комісії, на якому розглядатиметься питання з приводу якого виникає конфлікт інтересів.

Позбавлення приватного інтересу має виключати будь-яку можливість його приховування.

Не можуть вважатись позбавленням приватного інтересу дії щодо розлучення подружжя (фіктивного розлучення), а також заяви, в тому числі публічні, про розірвання особистих, дружніх чи інших стосунків з іншими особами.

Не можуть вважатись позбавленням приватного інтересу відчуження корпоративних прав, майна або майнових прав, передачі їх в управління, якщо такі дії здійснюються на користь членів сім'ї державного службовця.

III. Відповідальність

Відповідно до статті 65 Закону України «Про запобігання корупції» за вчинення корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень особи, зазначені в частині першій статті 3 цього Закону, притягаються до кримінальної, адміністративної, цивільно-правової та дисциплінарної відповідальності у встановленому законом порядку.

Зокрема, статтею 172-7 Кодексу України про адміністративні правопорушення визначено, що неповідомлення особою у встановлених законом випадках та порядку про наявність у неї реального конфлікту інтересів тягне за собою накладення штрафу від ста до двохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Вчинення дій чи прийняття рішень в умовах реального конфлікту інтересів тягнуть за собою накладення штрафу від двохсот до чотирьохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Дії, передбачені частиною першою або другою цієї статті, вчинені особою, яку протягом року було піддано адміністративному стягненню за такі ж порушення, тягнуть за собою накладення штрафу від чотирьохсот до восьмисот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян з позбавленням права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю строком на один рік.

**Сектор з питань запобігання
та виявлення корупції апарату
обласної державної адміністрації**